LES AVENTURES D'EN WESLEY JACKSON

CLÀSSICS DE LA PAU I DE LA NOVIOLÈNCIA

WILLIAM SAROYAN

TRADUCCIÓ DE JORDI MARTÍN LLORET

LES AVENTURES D'EN WESLEY JACKSON

CLÀSSICS
DE LA PAU
I DE LA
NOVIOLÈNCIA

20

© 1946 William Saroyan
© 2021 Jordi Martín Lloret, per la traducció
© Prismatic Pictures / Bridgeman Images, per la imatge de portada

© Institut Català Internacional per la Pau (ICIP), per aquesta edició
c. Tapineria, 10, 3a
08002 Barcelona
T. 93 554 42 70
www.icip.cat
icip@gencat.cat

© 9 Grup Editorial, per aquesta edició
Angle Editorial
c. Mallorca, 314, 1r 2a B
08037 Barcelona
T. 93 363 08 23
www.angleeditorial.com
angle@angleeditorial.com

Primera edició: octubre de 2021
ISBN (Angle Editorial): 978-84-18197-87-1
ISBN (Generalitat de Catalunya): 978-84-18601-81-1
DL B 14964-2021
Imprès a Romanyà Valls, SA

No és permesa la reproducció total o parcial d'aquest llibre, ni la incorporació a un sistema informàtic, ni la transmissió en cap forma ni per cap mitjà, sigui electrònic, mecànic, per fotocòpia, per gravació o altres mètodes, sense el permís previ i per escrit dels titulars del copyright.

LES AVENTURES D'EN WESLEY JACKSON

WILLIAM SAROYAN

TRADUCCIÓ DE JORDI MARTÍN LLORET

ICIP

Angle Editorial

L'Institut Català Internacional per la Pau (ICIP) va ser creat pel Parlament de Catalunya a finals del 2007. El Parlament va optar, a petició de la societat civil, per crear un organisme públic, independent del Govern i les entitats privades, dotat de personalitat jurídica pròpia i amb plena capacitat per obrar. La llei de creació de l'ICIP estableix que ha de prestar serveis a la ciutadania, al moviment per la pau, al món universitari i acadèmic i a les administracions públiques, mitjançant activitats de recerca, docència, transferència de coneixements, sensibilització i intervenció.

Per tal de difondre la cultura de pau i fomentar l'educació i la sensibilització de la ciutadania en aquesta matèria, l'ICIP ha creat quatre col·leccions de llibres adreçades a estimular la recerca, la divulgació i l'acció sobre temes de pau i seguretat al nostre país: «Clàssics de la Pau i de la Noviolència», adreçada a posar a l'abast de la ciutadania els i les autores que es consideren clàssics del pensament de la pau i de la noviolència; «Eines de Pau, Seguretat i Justícia», pensada per donar eines de reflexió i de treball a les persones compromeses amb la construcció de la pau i la justícia; «Pau i Seguretat», que vol posar a l'abast d'un públic acadèmic i especialitzat temes contemporanis tractats des del compromís amb la investigació per la pau, i «Noviolència i Lluita per la Pau», que vol difondre la noviolència com una filosofia i una pràctica cabdal per avançar en l'assoliment de la pau al segle XXI.

CAPÍTOL 1

En Wesley canta «Valencia» i rep una carta important

Em dic Wesley Jackson, tinc dinou anys i la meva cançó preferida és «Valencia». Suposo que tothom tard o d'hora es busca una cançó preferida. Jo sé que la meva és aquesta perquè no paro de cantar-la o de sentir-la, fins i tot quan dormo. M'agrada com brama el paio a plens pulmons:

Valencia!
In my dreams
it always seems
I hear you softly calling me!
Valencia!
Tral·larara,
tral·larara,
tral·larara, tral·larà![1]

En aquest món no es pot prescindir de les cançons perquè tothom té sempre algun problema i els problemes marxen cantant. El meu col·lega Harry Cook canta «*If I had my way, dear, you'd never grow old*».[2] La canta a la gent que no li cau

1. La versió anglesa que Clifford Grey va escriure el 1926 del pasdoble compost per José Padilla per a la sarsuela *La bien amada* (1924) es va fer molt popular als Estats Units. (*Totes les notes a peu de pàgina són del traductor.*)
2. «If I Had My Way» (Lou Klein, James Kendis), popularitzada per The Mills Brothers l'any 1931, i més tard recuperada per altres cantants com Bing Crosby, Frank

bé, i el que vol dir és que si depengués d'ell ja serien morts, no pas que vulgui que es mantinguin sempre joves. Al mateix temps, canta la cançó com si volgués dir el mateix que volia dir l'autor quan la va escriure, com si la cantés a la seva promesa i estigués afligit perquè no pot conservar-la jove i guapa per sempre. El paio a qui en Harry té mania ja sap prou el que vol dir quan li canta això, però no hi pot fer res perquè és una cançó innocent i no es pot demostrar de cap manera que en Harry no la canti a la noia que algun dia serà la seva dona. No hi ha cap llei que prohibeixi cantar-li una cançó a la teva estimada.

En Nick Cully canta:

> *O Lord, you know I have no friend like you—*
> *If Heaven's not my home, O Lord, what will I do?*
> *Angels beckon me to Heaven's open door*
> *And I can't feel at home in this world any more.*[3]

En Nick també canta la seva cançó de dues maneres alhora: seriosament i de broma. Per com canta ja saps que el que vol dir és: «No m'agrada aquesta vida», però al mateix temps saps que també vol dir: «No m'agrada, però la vull conservar; així que, si me n'he d'anar, per l'amor de Déu, deixa'm anar a un lloc millor que aquest; deixa'm anar al Cel». Saps que en Nick s'enyora d'una vida impossible, i saps que se'n riu, d'aquesta enyorança. Cada cop que sento en Nick cantar aquesta cançó o em recordo d'ell cantant-la, em poso tan trist que m'agradaria

---

Sinatra o Willie Nelson. En el context de la cançó, la frase «*If I had my way, dear, you'd never grow old*» significa: «Si depengués de mi, amor meu, no et faries mai vella».

3. «Oh, Senyor, saps que no tinc cap amic com tu... / Si el Cel no és casa meva, oh, Senyor, què faré? / Els àngels m'indiquen la porta oberta del Cel, / i ja no em sento a casa en aquest món.»

ser algú altre en comptes de qui soc. M'agradaria ser un xinès o un esquimal o qualsevol altra cosa tret del que soc: un americà nascut a San Francisco, de mare dublinesa i pare londinenc que es van conèixer a San Francisco, es van enamorar, es van casar i van tenir dos fills, el meu germà Virgil i jo. No suporto la meva vida quan sento en Nick Cully preguntar-li al Senyor què farà si el Cel tampoc no és casa seva.

Tothom que conec té una cançó que recorda d'algun lloc, una cançó que té un significat especial. A mi m'agrada imaginar-me quines cançons deuen cantar els famosos quan no els veu ningú. Una cosa és el que un home canta a l'església, i una altra de ben diferent el que canta quan està sol.

De moment ja sabeu com em dic, l'edat que tinc i quina és la meva cançó preferida, però encara no sabeu el més important que s'ha de saber de mi, que és que soc lleig. No pas *una mica* lleig, com alguns paios: jo soc lleig *del tot*. El perquè no el sé, però és així, ves. Cada cop que em miro al mirall per afaitar-me em sorprenc. Em costa de creure que hi hagi ningú tan lleig, però sí, el tinc davant dels ulls... i soc jo!, en Wesley Jackson (39339993), no pot ser ningú més. No sabia que fos tan lleig fins que em vaig començar a afaitar fa tres anys i em vaig haver de mirar al mirall cada dos o tres dies, que és el que no m'agrada d'afaitar-me. No em fa res haver-ho de fer, no em fa res procurar d'anar polit, però m'he de mirar al mirall quan m'afaito i el que hi veig em fastigueja tant que ni tan sols em molesto a desitjar ser un esquimal, el que voldria és morir-me.

Per aquest motiu fa tres anys em vaig proposar de mantenir-me tant com pogués fora de la vista de ningú. Feia passejades llargues i llegia molts llibres. Passejar et fa pensar i llegir et posa en contacte amb les idees d'altres homes, la majoria dels quals segurament també són lletjos. Després de passejar molt, de llegir molt i de pensar molt acabes parlant

sol, tot i que no és exactament amb tu mateix amb qui parles, sinó amb els paios que has conegut als llibres. I de seguida et venen ganes de parlar amb algú que sigui viu, però quan ho intentes resulta que els altres no saben de què parles perquè no han llegit els llibres que tu sí que has llegit ni han pensat en les coses en les quals tu sí que has pensat, i el més probable és que es pensin que ets boig. Potser sí que ho ets, però qui sap qui és boig i qui no? Jo no em veuria amb cor d'afirmar que un home és boig. Em podria equivocar.

Després comences a pensar que hauries d'escriure una carta a algú, i això és el que vaig fer jo. Vull dir que vaig pensar que hauria d'escriure una carta, però no sabia a qui enviar-la. La mare havia estat separada del pare quasi tota la meva vida, i jo hi havia perdut el contacte.

Quant al pare, no sabia on coi era. I quant al meu germà Virgil, què li podies dir a un nano de només tretze anys encara que el coneguessis, que tampoc no era el cas? Si jo ara escrivís al president, no ho trobaria estrany, ell?

No coneixia ningú prou bé per escriure-li, així que al final vaig escriure a la senyoreta Fawkes, que em feia la catequesi a San Francisco.

El pare em feia anar a la catequesi perquè deia que ell s'havia allunyat del bon camí i li feia por que jo també me n'allunyés si no rebia una mica d'ajuda. Deia que em pertocava a mi de trobar el bon camí per tots dos, però el borratxo era ell, coi, no pas jo. Era ell qui hauria d'haver anat a la catequesi.

Vaig escriure a la senyoreta Fawkes una carta ben llarga i li vaig explicar algunes de les coses que m'havien passat des de l'últim cop que l'havia vista, feia nou anys. No creia que es recordés de mi, però em semblava que havia d'escriure a algú, així que li vaig escriure. Quin sentit té ser a l'exèrcit si no escrius ni reps alguna carta de tant en tant? Si la senyoreta Fawkes contestava, fantàstic. I si no, també.

Una nit, aproximadament un mes després que hagués enviat la carta a la senyoreta Fawkes, es va armar un gran rebombori a l'hora de repartir el correu perquè hi havia una carta per a mi. Va ser en Vernon Higbee qui va provocar el xivarri. En comptes de llançar-me-la, tal com feia amb tothom, va dir que me la volia lliurar oficialment. Als nois els va agradar la idea de convertir allò en un acte oficial, i a mi no em feia res, així que quan em van obrir un passadís fins a la tarima, el vaig recórrer i vaig pujar a la tarima al costat d'en Vernon, tal com esperaven que fes. Sabia que es volien divertir una mica, i a l'exèrcit, quan un munt de paios es volen divertir una mica val més deixar-los fer perquè, si no, al final ells es diverteixen més i tu no et diverteixes gens. Però si els deixes fer, si més no tu també et diverteixes una mica. A més, quan la gent es riu de tu, de qui es riu, en el fons? Si jo em ric de mi mateix, per què no s'haurien de riure de mi també un munt de paios de l'exèrcit? Suposo que tothom aprèn a riure's de si mateix a partir dels divuit.

Doncs bé, quan vaig pujar a la tarima al costat d'en Vernon tothom reia i es divertia, i llavors en Vernon va allargar el braç tal com solen fer els oradors que controlen el seu públic.

—Silenci! —va demanar—. Aquest és el moment més important de la meva carrera com a encarregat del correu de la Companyia B. Tinc l'honor d'anunciar que ha arribat una carta a través del Servei Postal dels Estats Units, i l'honor encara més gran d'anunciar que el destinatari d'aquesta carta és el soldat Wesley Jackson. Visca el soldat Jackson!

Mentre els companys m'ovacionaven, jo em demanava què em devia dir la senyoreta Fawkes a la carta. I al mateix temps no parava de sentir el paio de la cançó bramant «Valencia!».

Després de l'ovació, algú va dir:

—De qui és la carta?

I algú altre:

—No em diguis que fins i tot en Wesley té nòvia.

Però a mi no em va fer res.

—Si us plau, anem per parts —va dir en Vernon Higbee—. Amb l'amable permís del soldat Jackson, us diré qui envia la carta. Pel que fa a la qüestió de si el soldat Jackson té nòvia o no, l'afirmació o la negació d'aquesta circumstància no té res a veure amb aquesta cerimònia, que és oficial. La carta que tinc a la mà, i que és propietat particular del soldat Jackson, està clarament adreçada a ell, tal com indiquen al sobre el grau, que és «Soldat», el nom, que és «Wesley Jackson», i el número de sèrie, que és el «39339993», tot d'acord amb el Reglament de l'Exèrcit. Visca el Reglament de l'Exèrcit!

Els companys van ovacionar el Reglament de l'Exèrcit, i llavors en Vernon va dir:

—Molt bé. I ara de qui és la carta. La carta ve de l'església presbiteriana de la Setena Avinguda de San Francisco. —Llavors em va mirar a mi i va dir:— Soldat Jackson, és un gran plaer lliurar-li, en nom de la Nació, aquesta carta que ha arribat per a vostè des de l'església presbiteriana de la Setena Avinguda de San Francisco, una ciutat que és molt a prop del meu cor, a només nou milles a l'altra banda de la badia de la meva ciutat natal, San Leandro, i a quasi dues-centes d'aquest post.

En Vernon va fer entrexocar els talons i es va quadrar. I no sé per què però tots els paios que s'estaven allà esperant la correspondència, prop d'un centenar, van fer el mateix. No és que seguissin l'exemple d'en Vernon, sinó que van fer entrexocar els talons i es van quadrar amb ell, com una bandada de pardals que alcen el vol alhora d'un cable telegràfic. Era un joc, però a mi no em va molestar gens. Fins i tot em va agradar una mica perquè no els havia vist mai tan diligents, aquells paios, ni tan sols quan formaven. Quan es tracta de divertir-se, un paio és capaç de fer quasi qualsevol cosa amb

diligència. A més, la senyoreta Fawkes m'havia contestat la carta i ben aviat la llegiria.

En Vernon va fer una reverència, em va lliurar la carta i tothom va esclafir unes riallades de les que només se senten a l'exèrcit, o potser també en una presó. Encara els sentia riure mentre corria pel bosc al qual solia anar quan era en aquell post. Quan vaig arribar al bosc, em vaig asseure sota un arbre, vaig deixar la carta a terra, al meu davant, i me la vaig mirar.

Era la primera carta que rebia a la vida, i al sobre hi havia escrit a màquina el meu nom i tot, «oh, Valencia!».

Al cap d'una estona vaig obrir el sobre per veure què em deia la senyoreta Fawkes, però la carta no era de la senyoreta Fawkes, sinó del pastor de l'església. Deia que li sabia greu comunicar-me que la senyoreta Fawkes era morta. Havia traspassat feia tres mesos, mentre dormia, als setanta-un anys. Deia que ell s'havia pres la llibertat d'obrir la meva carta, i que l'havia llegida mitja dotzena de vegades. Li sabia greu no haver-me conegut perquè, a jutjar per la meva carta, li feia l'efecte que jo havia de ser un bon jove cristià (cosa que no vaig saber fins que no m'ho va dir ell i que al pare li hauria agradat sentir). Deia que resaria per mi i em demanava que jo també resés, però no em demanava que resés per ell. I deia moltes coses més, que vaig llegir mentre em queien les llàgrimes perquè la senyoreta Fawkes era morta; i en acabat em deia: «Hi ha una cosa que he decidit dir-te, després de rumiar-hi molt, i que espero que tinguis el valor d'acceptar amb dignitat i resignació: *Tu ets escriptor*. Jo fa quasi quaranta anys que escric, i he de dir que tot i que la meva obra no és ben bé inèdita (fa quinze anys vaig publicar pel meu compte un llibret ben inspirador titulat *Somriure malgrat les llàgrimes*, que el reverend R. J. Featherwell, de Sausalito, Califòrnia, va incloure en un dels seus sermons, en el qual va dir: "Vet aquí un llibre que el món feia molt que esperava; un

llibre que desprèn una llum bondadosa molt necessària en aquest món fosc i maligne"); deia que tot i que la meva obra no és ben bé inèdita, he de reconèixer que tu escrius més bé que jo, i per tant has d'escriure. Escriu, noi!».

D'entrada vaig pensar que el paio no hi devia tocar gaire, però no vaig trigar a seguir el seu consell, i per això ara escric aquesta història, que tracta sobretot de mi mateix, perquè no conec tant ningú més, però també del que sé d'altra gent.

A la carta que vaig escriure a la senyoreta Fawkes vaig ser força curós amb el llenguatge —i diria que també amb les idees—, però ara ja no cal que sigui tan curós i penso dir el que trobi oportú sobre qualsevol tema.

CAPÍTOL 2

En Wesley explica el que et fa l'exèrcit, diu una cosa que troba oportuna i no pot dormir

He dit que la carta que vaig rebre del pastor com a resposta a la que jo havia escrit a la senyoreta Fawkes ha estat l'única que he rebut mai, però això no és ben bé veritat, tot i que tampoc no és cap mentida. Abans havia rebut una carta del president, però per a mi no comptava perquè no creia que ell en sabés res. De totes maneres, no era personal. Ni semblava sincera. Vaig llegir la paraula «Cordialment» i em vaig preguntar per què no deia «Adeu», tenint en compte que m'anunciava que ben aviat ingressaria a l'exèrcit. Havia sentit a dir que si podies respirar, l'exèrcit et cridava, i jo respirava prou bé. Havia sentit un munt de coses més sobre l'exèrcit, algunes de divertides i d'altres de sòrdides, però l'única conclusió que se'n podia treure era que aviat vestiria l'uniforme perquè no tenia antecedents penals, no era boig, no

patia del cor, tenia una bona pressió arterial i conservava bé tots els dits de les mans i dels peus i els ulls, les orelles i totes les coses amb què havia nascut. Semblava que m'haguessin fet només per ser soldat i que hagués d'estar rondant per la platja o per la Biblioteca Pública de San Francisco mentre esperava que es declarés la guerra. Tot i així, no estava ansiós d'anar-hi. Del que estava ansiós era de no anar-hi.

Una o dues vegades vaig pensar d'anar a amagar-me a les muntanyes fins que s'acabés la guerra. Una vegada fins i tot em vaig fer un farcell amb tot el que necessitaria per viure així i vaig pujar a un tramvia per allunyar-me de la ciutat tant com pogués. Vaig baixar a la Gran Autopista, i un paio em va portar a Gilroy, a seixanta milles cap al sud, però quan vaig mirar al voltant em vaig adonar que encara era al mateix país i que tothom continuava esverat amb la guerra. Tothom semblava malalt d'excitació, i l'excitació semblava obscena. Em vaig prendre una hamburguesa i una tassa de cafè, i vaig tornar a casa en autoestop. No vaig explicar a ningú el que havia fet, ni tan sols com havia mirat per damunt de l'espatlla la Serralada Costanera, on pensava d'anar a viure mentre durés la guerra, i em vaig sentir tan sol i desemparat i ignorant i pobre i avergonyit que vaig començar a odiar el món sencer, cosa que no m'agrada fer perquè el món és gent i la gent és massa patètica per odiar-la. Així, doncs, em vaig resignar a fer com els altres, i quan va arribar el moment em vaig presentar al número 444 de Market Street i em vaig allistar a l'exèrcit.

Però allò ja és història antiga, i en aquest relat no tinc intenció de jugar amb la història antiga. Algun dia aquesta guerra serà història antiga i aleshores jo voldré saber quina serà l'opinió general al respecte. Em voldré interessar pel desenllaç. No em sorprendria gens que aquesta guerra acabés sent el punt d'inflexió, tal com diuen a la ràdio. El proble-

ma és que si penses en un punt d'inflexió durant tres o quatre minuts arribes a la conclusió que al món no hi ha res que no sigui un punt d'inflexió, i l'única cosa important sobre un punt d'inflexió és de què és un punt d'inflexió i cap on és un punt d'inflexió. Si és un punt d'inflexió del no-res cap al no-res, quin sentit té? Potser fins i tot es podria haver ignorat, tot i que no sé com algú que no sigui coix o boig pot ignorar una guerra, tenint en compte la carta que rep i com se li complica la vida així que l'obre i la llegeix.

Recordo que abans que esclatés la guerra, en tot el país no hi havia ningú que sabés que jo existia ni que es preocupés per mi poc o molt. Ningú no em convidava a ajudar a resoldre els problemes de la pau. Però jo era el mateix que soc ara i també necessitava una mica de diners. Per això l'esperit de gran família que envaeix tot un país quan esclata una guerra em fa sospitar una mica de la gent que ho celebra, perquè la veig sempre somrient i plena d'esperança, i massa predisposada a les heroïcitats, mentre que els paios d'uniforme quasi sempre se senten confosos i desgraciats, i només comencen a somriure quan ja no hi ha res més a fer, i no són mai gaire optimistes perquè no saben gaire què passa ni què significa el que passa ni quin pot ser-ne el desenllaç —per a ells, vull dir—; i no tenen mai pressa per fer-se els herois perquè, amb una mica de mala sort, potser acabaran sent herois morts. I quan un paio és conscient d'això, no es pot lliurar en cos i ànima a cap celebració. En Henry Rhodes deia, quan estàvem ell i jo junts al Centre de Reclutament, durant els primers dies de la nostra vida a l'exèrcit: «Aquí foten puntades de peu al cul, i tu i jo, Jackson, som dos culs a punt de rebre».

En Henry Rhodes havia estat un censor jurat de comptes que treballava en un despatx de Montgomery Street, a San Francisco, fins que el van cridar a files. No era cap criatura. Tenia quaranta-tres anys, però aleshores els agafaven a tots.

Abans deia que diria el que trobés oportú, fos el que fos. Doncs bé, ha arribat el moment que digui una cosa que trobo oportuna, però em moro de por de dir-la. Jo tinc por perquè soc a l'exèrcit, però la gent que no hi és, a l'exèrcit, de què coi té por? Així que esclata una guerra, sembla que tothom s'oblidi del que sabia —de tot el que importa de debò—, i calla i es queda callada i es limita a rondinar amargada per les mentides que no para de sentir pertot arreu.

A l'exèrcit t'espanten des del primer dia. Comencen espantant-te amb el Codi de Justícia Militar. No pretenen ser humans pel que fa als embolics en què es pot ficar un soldat, simplement t'amenacen de matar-te. I t'ho diuen mentre alces el braç per prestar el jurament. T'ho diuen abans que abaixis el braç, abans que ja siguis dins l'exèrcit: «... el càstig és la mort». Són la teva família, la mateixa gent que et diu tantes altres coses, i tantes de tan confuses després que t'hagin dit quin és el càstig. Per descomptat no l'han d'aplicar quasi mai, aquest càstig, però la paraula *mort* sempre plana sobre la idea de llei i ordre militar, i ben aviat s'acaba filtrant en cada petita norma irritant que pot infringir un soldat, de manera que si una tarda s'escapa un moment a fer un glop d'aigua, el declaren absent sense permís, una falta molt greu el càstig per la qual, tot i que ells en diguin «feina extra», és la mort; o si deixa córrer l'aigua de l'aixeta mentre es renta, en comptes d'omplir la pica, el càstig també és feina extra, que per a mi no és res més que un sinònim d'*assassinat*. Et toca aguantar sis o set mesos d'aquesta mena de llei i ordre, i si no acabes mort de por, o ple de confusió i de ràbia, ets millor home que jo, perquè, tot i que soc de tracte fàcil i no hauria d'estar espantat ni confós ni enrabiat, sí que estic espantat, sí que estic confós i sí que estic enrabiat. No m'agrada, però no ho puc evitar.

De tota manera jo parlava d'en Henry Rhodes, i el que

trobava que havia de dir sobre ell perquè ho trobava oportú, però tenia por de dir-ho perquè soc a l'exèrcit, era això: en Henry Rhodes estava ressentit amb el govern per haver-lo cridat a files.

Tenia por de dir una fotesa com aquesta.

Em fa vergonya.

No puc dormir de pensar en aquestes coses, però a vegades tampoc no puc dormir per culpa del soroll que no paren de fer els nois a la caserna durant tota la nit, xerrant, explicant acudits verds, cantant o fent-se bromes els uns als altres, com la que fan en Dominic Tosca i en Lou Marriacci al germà d'en Dominic, en Victor, que dorm a la llitera d'entremig.

Així que en Victor s'adorm, en Dominic per un costat i en Lou per l'altre li comencen a xiuxiuejar a cau d'orella: «Jo no vull ser a l'exèrcit. Per què m'ha hagut de passar això a mi? Tan tranquil que estava. Jo no vull ser soldat. No vull matar ningú. Vull tornar-me'n a casa. No vull morir». I cada cop xiuxiuegen més fort, fins que el pobre Victor es desperta i diu: «Prou ja, no? Dominic, l'hi diré a la mare!». I tots els nois de la caserna esclatem de riure; fins i tot jo, que no ho trobo gens divertit.

CAPÍTOL 3

En Jim Kirby, de U.P., ensenya a en Harry Cook i a en Wesley L'art de la guerra *i els envia al nord*

Un paio curiós, en Harry Cook.

Un vespre jo estava assegut sobre una pila de fustes que hi havia davant la caserna, llegint un llibre que havia trobat a la ciutat i que es titulava *L'art de la guerra*, i en Harry estava estirat de panxa enlaire a l'altre extrem de la pila. Aquelles

fustes anaven bé per asseure's o per estirar-se, però ningú no sabia ben bé per a què servien. Pel color que havien agafat ja es veia que feia molt que eren allà. I en Harry que no parava de dir, en veu prou alta perquè jo el sentís:

—Soldat Cook a les seves ordres, senyor coronel. Ja pot agafar el seu exèrcit, i em sembla que ja sap què pot fer-ne.

I al cap d'una estona, li vaig dir:

—Amb qui parles?

—Amb el coronel —va contestar en Harry—. El cabró.

—Què has dit?

—Ja m'has sentit.

—Això et podria costar un consell de guerra.

—Ja m'has sentit —va repetir en Harry.

—Es pot saber què tens en contra del coronel?

—Abans era el director de crèdits d'uns grans magatzems.

—Com ho saps, tu, això?

—M'ho ha dit la seva taquígrafa. Ho ha investigat.

—I per què l'havies d'anar a veure?

—M'hi ha enviat el capità.

—Per què?

—Per culpa del tinent.

—Què has fet?

—El sergent ha dit al tinent que jo havia fet uns comentaris despectius sobre l'exèrcit.

—I què ha dit el coronel?

—Que m'hauria de caure la cara de vergonya. Ha dit que si no em sotmetia a un consell de guerra, era perquè no volia embrutar el nom d'aquest post. Així que li he volgut embrutar jo el seu, de nom, ja ho has sentit.

En Harry es va deixar caure cap a la capa de fustes de sota, fora de la meva vista, i jo em vaig tornar a concentrar en el llibre que estava llegint, però just llavors vaig veure sortir de darrere la cantonada de l'economat un grapat de militars amb

un civil entremig que venien directes cap a la pila de fustes. Per com es movien, es notava que eren importants. Es pot distingir un soldat ras d'un oficial per la manera de caminar. Amb això no vull dir que l'oficial camini més bé que el soldat ras, però hi ha alguna cosa que els distingeix. Fins i tot de lluny es pot veure que un oficial se sent observat, ja sigui per un oficial superior o per la tropa, i es pot veure que es considera un home força important en aquest món d'homes, tal com sol dir ell; no tan important com un capità, si és tinent, però sí més important que la gran majoria d'homes de l'exèrcit, o del món fins i tot. No em calia veure el pollastre de llauna a l'espatlla del coronel per saber que era un home important, ho sabia per com ocupava l'espai entre els altres homes del grup. Ocupava l'espai donant-se una mica més d'importància que el comandant que tenia al costat, i el comandant ocupava l'espai donant-se una mica més d'importància que els dos capitans que anaven al seu costat. Al tinent se'l veia més aviat xarxó i poca cosa al costat dels altres, però en realitat l'home més important del grup era el civil. I també era el més jove, no devia tenir més de vint-i-sis o vint-i-set anys.

Em vaig esverar una mica quan vaig veure tants homes importants perquè jo era allà fora i ben a la vista. No sabia si baixar de la pila de fustes i fer-los una salutació o amagar-me una o dues capes més avall. En aquella època no m'agradava fer la salutació ni haver-hi de pensar tothora, però ara ja tant se me'n dona perquè faig el que em ve de gust. Si veig pel carrer un coronel vell i encongit que sembla solitari i confós, com si no se sentís superior a un soldat ras, procuro que em vegi per fer-li una salutació com cal i continuo el meu camí. Però si veig un energumen jove i alegre que es pensa que és l'amo del carrer, disposat a canviar la història del món perquè passi de ser trista a ser horrible, jo simplement m'entotsolo, o em giro per mirar un aparador, o alço els ulls cap al

cel i deixo enrere l'imbècil. Només faig la salutació si em surt de dins. He fet la salutació a vells captaires, a nens del carrer, a noies boniques, a borratxos penjats de fanals, a mossos d'ascensor amb uniforme i a tots els paios de l'exèrcit que em cauen bé, sense distinció de grau; però aquell grup que baixava pel carrer de l'economat no m'agradava, així que em vaig ajupir perquè no em veiessin i, de quatre grapes, em vaig acostar a en Harry Cook.

—A tu què et passa? —va preguntar en Harry.

—El coronel —vaig xiuxiuejar—. Quatre oficials més i un civil.

Els vam sentir les veus, i en Harry va fer mala cara.

—A veure què diuen —vaig dir.

Però com que no deien res que pagués la pena escoltar, em vaig posar a llegir i en Harry es va posar a cantar en veu molt baixa «*If I had my way, dear, you'd never grow old*». Jo sabia que pensava en el coronel.

Els homes estaven animats d'aquella manera especial tan pròpia dels militars, però al mateix temps també vigilaven molt, no tant el que deien com el to de veu que es permetien d'adoptar per dir-ho. De tant en tant el comandant s'expressava amb massa brillantor per al seu grau, i llavors tot d'una canviava de to per deferència al coronel. Passava el mateix amb els altres, tret del coronel i el civil. El coronel era prou brillant per ser algú que fins feia poc treballava al departament de crèdits d'uns grans magatzems, però les coses que deia a mi em semblaven poca-soltades. Vaig deduir que el civil era un periodista enviat pel seu diari per escriure una sèrie de cròniques sobre la vida a l'exèrcit. Llavors el vaig sentir dir:

—Coronel Remington, m'agradaria parlar amb un o dos dels seus homes; amb qualsevol.

I el coronel va contestar:

—És clar que sí, Jim. Tinent Coburn, faci el favor de portar al nostre amic Jim un parell dels nostres homes. Ho deixo al seu criteri.

Vaig sentir el tinent contestar com era habitual i sortir corrent. Els homes es van tornar a animar, però no massa, és clar. Ben aviat les veus es van acostar massa perquè em sentís còmode i de sobte la colla ja sortia de darrere la pila de fustes, des d'on ens podien veure a en Harry Cook i a mi. Abans que pogués reaccionar, ens van veure. Ens van veure tots, però sobretot el coronel. En Harry va fer com si no s'hagués adonat que eren allà i es va posar a cantar més fort del compte perquè semblés que no sabia que hi havia algú a prop. Així que depenia de mi fer-hi alguna cosa, però no sabia què. Em vaig aixecar i em vaig sentir com un ximple quan em vaig adonar que estava una mica per sobre dels caps d'aquells homes. Tot i així, em vaig canviar el llibre de mà, de la dreta a l'esquerra, i vaig fer la salutació. Me la va tornar tothom tret del civil, i el coronel va dir: «Descansi, fill», cosa que em va fer adonar que volia impressionar el periodista. Volia que el periodista pensés que era un paio normal. Quan em va veure el llibre, va dir:

—Què, fent els deures?

En Harry ja havia parat de cantar i em va mirar a mi i després al grup. Es va aixecar i va fer la salutació quan ja estava absolutament fora de lloc, i a més ho va fer com si tingués tot el temps del món. Va ser molt violent, perquè en Harry va fer la salutació tan lentament que la reacció automàtica dels militars davant d'una salutació com cal es va frustrar. Ningú no es va moure per tornar-li la salutació, però en Harry no es donava per vençut. Es va quedar dret sobre la pila de fustes sense deixar de fer la salutació. Després de molts titubejos, el coronel va tornar la salutació amb un gest ben exasperat, i tots els altres oficials van seguir el seu exemple. A hores d'ara

ja estaven tots nerviosos, i suposo que es lamentaven d'haver-se trobat amb nosaltres. Feia tanta estona que el coronel m'havia demanat si feia els deures que ja no em va semblar que calgués contestar-li i em vaig limitar a quedar-me allà plantat. El periodista va dir, per mirar de relaxar l'ambient:

—Coronel Remington, em permet que parli amb aquests homes?

Aquest cop el coronel ja no semblava tan animat.

—Vostè parli amb l'home que vulgui —va dir—. No se n'estigui.

El periodista va mirar en Harry, va somriure i va dir:

—Què li sembla l'exèrcit, amic?

En Harry no va somriure.

—No m'agrada —va contestar en Harry—; i jo no soc amic seu, em dic Harry.

—I de cognom?

—Cook.

En Harry va baixar de la pila de fustes. Em vaig pensar que es quedaria un moment amb el periodista i els oficials per contestar més preguntes, però sense dir ni una paraula més es va girar i va marxar. Suposo que devia anar a l'economat o a la sala de projeccions. Així que em vaig quedar allà sol. Em vaig adonar que el coronel estava emprenyat com una mona amb en Harry per haver dit el que havia dit i per haver fet el que havia fet, així que vaig decidir arreglar-ho una mica; per en Harry, però també pel coronel, perquè no suporto veure un home tan enfadat, sigui qui sigui.

—Aquesta tarda en Harry ha rebut una carta del seu pare —vaig dir—. La seva mare està molt malalta, i el seu pare creu que es morirà. S'ha passat plorant tota la tarda.

Mentre parlava, vaig baixar de la pila de fustes. No vaig perdre d'ull el coronel per veure com reaccionava, i va reaccionar com era d'esperar. D'entrada se sentia alleujat, i em va

fer l'efecte que m'estava agraït per haver-lo tret d'un embolic. Els periodistes són una nosa per als militars. Poden causar molts problemes a un coronel que aspira a ascendir a general de brigada. Els homes sense uniforme, i sobretot els periodistes, no es prenen gaire seriosament els coronels i ni tan sols els generals, perquè el seu heroi de debò és el soldat ras. El coronel era prou intel·ligent per adonar-se que la millor manera de conservar el bon nom del seu post, i el seu propi, era fer veure que estava trist per la tristesa d'en Harry. Però al mateix temps veia que s'alegrava que la mare d'en Harry s'estigués morint, perquè això significava que en realitat a en Harry no li desagradava l'exèrcit, sinó tan sols la idea que se li estigués morint la mare, que era ben diferent.

—Sí —va dir el coronel mirant el periodista—, ja m'ha semblat que el pobre noi devia estar passant per alguna mena de crisi emocional. Comandant Goldring, faci el favor d'assegurar-se que el soldat Cook obtingui un permís especial per tornar a casa. Vull que el noi pugi al primer tren que surti de la ciutat i que se'n vagi a casa uns quants dies. Vull que tots i cadascun dels soldats d'aquest post entenguin que els comandants som amics seus. Enviï el soldat Cook a casa de seguida, comandant.

—Sí, coronel —va dir el comandant—. Me n'ocuparé demà a primera hora del matí.

—Què coi a primera hora del matí? —va dir el coronel—. Ara! Immediatament!

El coronel es va girar cap a mi.

—D'on és el soldat Cook?

Jo sabia que en Harry era del Sunset District de San Francisco, no gaire lluny d'on vivíem el pare i jo. Però no volia embolicar la troca perquè sabia que cada nit sortien dos o tres trens cap a San Francisco. Vaig pensar que si deia al coronel d'on era en Harry i el coronel feia pujar en Harry al

primer tren, ben aviat tothom descobriria que la mare d'en Harry no estava malalta i en Harry i jo tindríem molts problemes. Així que vaig pensar que diria que en Harry era de molt lluny, de tan lluny que el coronel deixaria córrer la idea d'enviar en Harry a casa amb el primer tren i s'acontentaria de deixar que continués estant trist.

—D'Alaska, coronel —vaig dir. Vaig dir allò perquè quan vaig veure venir els problemes vaig començar a desitjar ser una altra persona, i això em va fer pensar en els esquimals, i els esquimals em van fer pensar en Alaska.

—Alaska? —va dir el coronel.

—Sí, coronel —vaig dir jo—. És d'Alaska.

Vaig notar que allò suposava un problema per al coronel, i ja donava per fet que ho deixaria córrer. Ara només calia esperar que el tinent es presentés amb dos homes que segons el seu criteri fossin idonis per entrevistar-se amb un periodista i jo ja podria anar a buscar en Harry. El coronel va mirar el periodista, i jo no havia vist mai una cara tan difícil d'interpretar com la d'aquell periodista. Allò sí que era una cara autèntica de pòquer. El coronel va somriure al periodista, però el periodista no va canviar d'expressió i això va fer adonar al coronel que encara no se n'havia sortit.

—De quina ciutat d'Alaska? —va demanar.

—Fairbanks.

—Comandant Goldring —va dir el coronel—, esbrini quins vols hi ha programats cap a Fairbanks i faci pujar el soldat Cook al primer que surti; doni-hi prioritat absoluta, i si necessita diners, ocupi-se'n personalment.

—Sí, coronel —va dir el comandant, i se'n va anar.

—I vostè, jove —em va dir a mi el coronel—, vagi a buscar el seu amic i digui-li que se'n torna a casa.

—Sí, coronel —vaig dir i em vaig girar per anar-me'n, però llavors el periodista va dir:

—Disculpi, quin llibre és?

—*L'art de la guerra* —vaig dir—. De Clausewitz.

—Li puc preguntar com és que llegeix aquest llibre?

—La intel·ligència del recluta mitjà d'aquest exèrcit... —va començar a dir el coronel, però el periodista el va tallar.

—Sherman deia que la guerra és l'infern —va dir el periodista—. Clausewitz diu que és un art. Vostè què creu que és?

—Jo no hi entenc gaire —vaig contestar.

—Què pensa de Clausewitz?

—Que és fàcil de llegir.

—Què pensa de les seves idees?

—Que fan pudor.

—Com es diu?

—Wesley Jackson.

El periodista va anotar el meu nom en una llibreteta que s'havia tret de la butxaca de l'abric. Al principi el coronel estava content de mi, però quan vaig començar a parlar sense embuts —tot i que no era la meva intenció— vaig notar que ja no li agradava gens. Devia tenir por que aquell ximple acabés escrivint més sobre un soldat ras que sobre ell.

—D'on és? —va demanar el periodista.

—De San Francisco.

—I a què es dedicava abans?

—A res.

—No feia res?

—Buscava feina, de tant en tant treballava, però sobretot feia el dropo. El pare va anar a l'última guerra. Cobra una pensió perquè el van ferir, i amb això anem tirant.

—A què es dedica el seu pare?

—A res.

—Quin ofici o professió té?

—Cap. Anava a la universitat quan el van cridar a files, però quan va tornar ja no tenia ganes d'estudiar.

—I vostè com ho sap, tot això?

—M'ho va explicar ell. Érem col·legues fins que va esclatar aquesta guerra.

—Què va passar?

—Doncs al pare sempre li havia agradat beure, però quan van tornar a cridar tothom a files ja no va fer res més. Ni tan sols menjava.

—Quina ferida tenia?

—Gas, metralla i commoció. Té una placa de metall al cap, allà on la metralla va estar a punt d'arrencar-li la cabellera.

—Li cau bé, el seu pare?

—És clar.

—I per què es van barallar?

—No ens vam barallar. Vaig intentar convence'l perquè deixés de beure, però no hi havia manera. Ell volia, però no podia. S'emborratxava i jo no en sabia res durant tres o quatre dies, i quan li demanava on havia estat no se'n recordava.

—Si no es van barallar, com és que van deixar de ser col·legues?

—Un dia no va tornar.

—I llavors vostè de què vivia?

—Vaig trobar una feina de dissabtes, cobrava tres dòlars. Vivia d'això.

—I el seu pare on és, ara?

—No ho sé.

—No té més família?

—La mare i un germà.

—On són?

—A El Paso. El germà de la mare, l'oncle Neal, té un negoci d'eines de granja a El Paso, i el meu germà i la mare ja deu fer deu anys que viuen amb ell.

—I vostè es va quedar amb el seu pare.

—Sí. Hi he viscut des dels nou anys.

El periodista no parava de fer preguntes i jo les hi contestava, dient sempre la veritat i sentint-me cada cop més ximple, esperant que arribés per fi el tinent amb els dos homes que havien de conservar el bon nom del post en comptes d'embrutar-lo com havíem fet en Harry i jo. Però el tinent no venia i a mi no paraven de suar-me les mans i no parava de desitjar que tant de bo fos un esquimal, i a dins del cap no parava de bramar «Valencia!» perquè era la cançó que el pare cantava el primer cop que la mare se'n va anar a El Paso amb el meu germà Virgil i el pare i jo ens moríem de solitud. Quan el pare i jo vam superar la solitud, el pare va deixar de cantar «Valencia» i jo me'n vaig oblidar, però la vaig tornar a recordar el dia que el pare no va tornar a casa, i ara que era a l'exèrcit ja no parava de sentir-la.

Al principi no em queia bé el periodista, però així que vam començar a parlar ja vaig veure que era un bon paio i em va deixar de caure malament. El coronel i els altres oficials van deixar que continuéssim parlant, però no sé per què. Potser ho trobaven interessant.

—Una última pregunta —va dir el periodista. Va mirar el coronel de cua d'ull i va preguntar:— Què li sembla l'exèrcit?

Merda, ja hi érem. En Harry Cook ja l'hi havia dit, i ara volia que l'hi digués jo també. Si li deia la veritat el coronel es disgustaria més que mai, i si no l'hi deia seria un covard. No sé per què no volia que el coronel es disgustés, tenint en compte que no em queia més bé que a en Harry, però sí que sé que no volia que es disgustés. No em semblava bé que el coronel es disgustés. No sé com explicar-ho, però em semblava pitjor fer disgustar el coronel que ser un covard. Així que em vaig posar a pensar en les coses que m'agradaven de l'exèrcit, però n'hi havia tan poques que sabia que no les podria convertir en una excusa per dir que m'agradava, i com més hi pensava més confós estava. També em vaig començar

a trobar malament, però havia de prendre una decisió de seguida, així que vaig intentar semblar animat i seriós al mateix temps i vaig dir:

—M'agrada prou.

Aleshores va arribar el tinent amb els dos homes que havia triat, i jo ja em girava per anar-me'n quan el periodista em va agafar pel braç. El tinent va presentar els dos homes que havia triat. Eren un parell de paios que estaven permanentment estacionats en aquell post. Feien feines administratives. Jo els tenia vistos però no els coneixia. El periodista els va demanar l'edat, d'on eren i a què es dedicaven els seus pares, però no va anotar cap de les respostes que li van donar. L'ambient es va anar suavitzant i el coronel es va tornar a animar, però llavors va tornar el comandant i va dir:

—Coronel, d'aquí a tres hores surt un vol cap a un camp d'aviació que és a unes cent milles de Fairbanks. Porto el permís del soldat Cook, ordres de viatge i aquest sobre amb diners.

Suposo que devia fer molt mala cara quan vaig sentir allò, i suposo que el periodista se'n devia adonar perquè es va girar cap al coronel i va dir:

—Fer un viatge tan llarg en avió tot sol... —I es va girar cap a mi.— No creu que hauria d'acompanyar el seu amic, tenint en compte que té la mare tan malalta i que està tan trist?

—Potser sí —vaig contestar—. Potser estaria bé visitar Alaska.

A hores d'ara els dos paios que feien feines administratives també s'havien animat, i un d'ells va dir:

—Alaska? Qui se'n va a Alaska?

—El soldat Cook —va dir el comandant—. L'enviem a casa. Té la mare molt malalta.

Merda, ara sí que havia begut oli.

—El soldat Cook? —va dir l'administratiu—. De quin soldat Cook parla?

—Del soldat Harry Cook —va contestar el comandant.

Definitivament, aquell periodista era un bon paio.

—Coronel —va dir—, m'agradaria parlar un moment amb vostè a soles. I vostè no se'n vagi —em va dir a mi.

—I tant —va dir el coronel al periodista.

El coronel i el periodista van anar a l'altra banda de la pila de fustes i els altres ens vam quedar on érem mirant-nos els uns als altres. Els dos administratius sabien que hi havia gat amagat, però no hi volien ficar gaire cullerada perquè a l'exèrcit t'ensenyen a no ficar gaire cullerada en res per més just que sigui, no fos cas que li compliquessis la vida a algun superior, que d'entrada t'agrairia molt la informació però al cap d'una setmana o dues potser t'enviaria a alguna part del país deixada de la mà de Déu on no voldries ser de cap manera; així que els administratius no van dir res sobre la procedència d'en Harry Cook, tot i que tots dos estaven segurs que no era d'Alaska.

El comandant també sabia el que passava, i de tant en tant em mirava dissimuladament. Jo li mig somreia, però ell de seguida apartava els ulls, com volent dir: «Compte, ara no afluixis, nano, no diguis res. Deixa-ho a les mans del coronel. Això és cosa seva. No posem en evidència el coronel. Ara parla amb el periodista. Ell ja prendrà una decisió i donarà les ordres que consideri oportunes. I nosaltres les complirem».

Els dos capitans i el tinent també estaven al corrent del que passava, així que l'única cosa que podíem fer era quedar-nos allà i esperar. No podíem parlar, perquè si ho fèiem podríem causar molts problemes al coronel. A mi no em semblava malament anar a Alaska, però no sabia si en Harry Cook també estava disposat a anar-hi. Jo hauria anat a qualsevol lloc per allunyar-me de l'exèrcit uns quants dies. Estava fins al capdamunt de l'exèrcit, i no estaria malament que a en Harry i a

mi ens enviessin a Alaska, perquè, a banda del canvi d'aires, potser també veuria per fi un esquimal autèntic.

El coronel i el periodista no van trigar a tornar. De seguida vaig veure que s'havien entès d'allò més bé, i estava convençut que el periodista havia promès d'escriure un bon article sobre el coronel per ajudar-lo a aconseguir l'ascens. Tot i que cap dels dos no somreia, jo sabia que no hi havia res a témer, fos d'on fos en Harry Cook i independentment de qui ho sabés.

El coronel va inspeccionar amb la mirada els seus homes, que li van demostrar que sabien prou qui manava allà, i llavors va dir:

—Comandant Goldring, vull que el soldat Jackson aquí present acompanyi el soldat Cook a Fairbanks; així que faci el favor de disposar tot el que calgui perquè així sigui. El soldat Jackson anirà com a missatger.

Llavors el coronel em va mirar a mi i em va dir:

—Vagi a buscar el seu amic i comuniqui-li la bona notícia. I en acabat val més que s'afanyin a preparar l'equipatge. Tinent Coburn, s'encarregarà vostè del transport fins al camp d'aviació?

Tots es van quadrar i van fer la salutació. El coronel els va tornar la salutació i el grup es va dispersar. Jo vaig anar a la caserna, esperant trobar-hi en Harry estirat a la llitera, que és on el vaig trobar. Dormia. El vaig sacsejar i quan va obrir els ulls li vaig dir:

—Aixeca't, que d'aquí a tres hores tu i jo hem d'agafar un avió cap a Alaska.

En Harry va dir que ell i jo ens en podíem anar a fer una cosa que no diré aquí, i es va girar al llit per continuar dormint. Jo intentava fer-li entendre que el que deia era veritat quan va entrar a la caserna el periodista.

Per sort per a en Harry i per a mi, l'únic paio que hi havia allà a part de nosaltres era en Victor Tosca, que dormia a la

seva llitera, a l'altra punta de l'espaiós dormitori. El periodista ens va mirar a en Harry i a mi i va dir:

—Em sap greu haver-li dit «amic». No era la meva intenció ofendre'l. Amics?

—És clar —va dir en Harry.

—D'on és, vostè? —li va preguntar el periodista, sense que a mi em fes res.

—De San Francisco —va contestar en Harry—. Visc al Sunset District, just a sota de Red Rock Hill.

—I com està la seva família?

—Bé.

—Li n'ha arribat cap carta, últimament?

—N'he rebut una aquesta tarda, de la mare. Ha fet un pastís i me l'enviarà.

—Que li agraden els pastissos?

—Ui, m'encanten, però és que aquest és especial —va dir en Harry—. Porta dàtils, panses, nous, rom i un munt de coses més. A vostè no li agraden, els pastissos?

—Sí, també —va dir el periodista. I ens va mirar a tots dos—. Jo ja sé com es diuen vostès —hi va afegir—, així que vostès també haurien de saber com em dic jo. Jim Kirby. Escric per a U.P.

—Union Pacific? —va dir en Harry.

—No, United Press —va dir en Jim.

—I què escriu?

—Bé, el meu cap vol que escrigui sobre soldats, sobre paios com vostès. Res de peixos grossos, només de petits, per dir-ne d'alguna manera. He de començar amb una sèrie d'articles sobre la vida als campaments militars del país, i en acabat seguir la massa.

En Harry em va mirar i va dir:

—En Jackson diu que d'aquí a tres hores hem d'agafar un avió cap a Alaska.

—Això mateix —va dir en Jim—. Què li sembla la idea?

—No em sembla malament —va dir en Harry—. Sempre he volgut veure Klondike. Però què és el que ha passat?

—Doncs miri, que entre el seu amic i jo hem aconseguit engalipar el coronel —va contestar en Jim.

—De debò? —va dir en Harry.

—De debò —va confirmar en Jim—. Vostè no s'amoïni per res. Ja està tot arreglat. I ara vostès dos haurien d'anar preparant l'equipatge, així que jo m'acomiado. Espero tornar-los a veure.

Ens vam acomiadar d'en Jim Kirby i ell va sortir de la caserna. En Harry i jo vam començar a preparar l'equipatge i en Harry no parava de dir:

—Per l'amor de Déu, què li heu dit al coronel?

Va ser un viatge fantàstic, tant l'anada com la tornada, i el lloc era ideal per canviar d'aires, però l'únic esquimal que hi vaig veure treballava en un bar de Fairbanks. Es deia Dan Collins, era cristià i semblava més americà que esquimal. No crec que el viatge suposés cap pèrdua de temps i de diners per al govern, perquè el coronel em va demanar que li portés alguns paquets i li fes uns quants encàrrecs mentre érem allà dalt. Vaig anar a mitja dotzena de campaments a lliurar paquets del coronel, i jo també m'enduia coses de cada lloc on anava.

Quan en Harry va descobrir com i per què ens havien enviat a Alaska, va dir:

—Què et sembla? El món està ben perdut, oi, Jackson?

En total vam ser fora cinc dies, i així que vam tornar ens vam reincorporar a la instrucció bàsica; i cada nit en Dominic Tosca i en Lou Marriacci feien bromes al germà petit d'en Dominic.